

'Kort op de bal met arbo-verbeteracties'

Er was druk nodig van de or en de Inspectie SZW. Maar daarvoor kwam de aandacht voor veilig en gezond werken wel in een stroomversnelling bij het kunststofverwerkend bedrijf Meldon Plastics. Toch heeft de or zijn doel nog niet bereikt. Het plan van aanpak met verbeteracties, dat voortvloeit uit de risico-inventarisatie & evaluatie, moet eerst nog in de medezeggenschap.

Door Loek Kusiak

Iedere ochtend, voordat de ploeg van dienst bij Meldon Plastics in het Noord-Limburgse Nieuw-Bergen de productie opstart, houdt teamleider Willem Linschoten een toolboxmeeting over veilig werken. Pas daarna zoomt in Linschoten op het type, de hoeveelheid en de kwaliteit van het product dat aan het eind van de dag gereed moet zijn. 'Eerst de mens, dan het product. Veiligheid staat bovenaan,' benadrukt Linschoten. Hij is lid van de or en van heeft daaruit bij Meldon ook zitting in de commissie Sociale Innovatie, waarin duurzame inzetbaarheid en vitaliteit belangrijke thema's zijn.

'Het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen tegen zaken als geluid, trillingen, stof en hitte staat hier hoog in het vaandel.

In een productieomgeving met mensen die hier al jaren werken, loop je immers altijd de kans op routinematig werken. Dat kan risicovol zijn. Hittebestendige handschoenen dragen bij installaties met temperaturen van 100 à 150 graden, voorkomt brandwonden. Daarnaast beschikken werknemers over handschoenen als preventie tegen snijwonden bij het afknippen van profielen. Gelaatsmaskers worden gedragen als adembescherming tegen opdwarrelend stof bij de productie van korrels granulaat.'

Kunststof granulaat wordt gesmolten en onder grote druk in de gewenste vorm gespoten of geperst. Linschoten kan ook een

productielijn stilzetten als hij signaleert dat de werksituatie onveilig is door een technisch mankement. 'Stopzetten betekent uiteraard productie-achterstand, verlies. Maar daar word ik niet op afgerekend. De kracht van veiligheidsvoorlichting zit in de herhaling, bij iedere ploeg die opkomt.' 'Werknemers van Meldon,' vult or-voorzitter Ron Puijn aan, 'durven elkaar nu ook aan te spreken op gedrag. Niemand wil incidenten, die overigens vaak het gevolg zijn van menselijke fouten, van ondoordacht handelen. Zo hadden we enkele jaren een ongeval met letselschade. Daar is de Arbeidsinspectie nog op afgekomen. Dat heeft wel geholpen om het veiligheidsbewustzijn en het naleven van voorschriften op een hoger plan te tillen.'

Marco Reijnen, namens de or lid van de VGWM-commissie, zegt: 'De vijf leden van de or zijn operationeel

ingestelde mensen. We hebben hier korte communicatielijnen, met de directie en met de werkvoer. Omdat mensen je makkelijk aanspreken, kun je ook kort op de bal zitten met het doorvoeren van arbo-verbeteracties.'

Vijfploegendienst

Meldon Plastics is een kunststofverwerkend bedrijf met honderd werknemers dat halffabrikaten, zoals pvc-profielen levert voor onder meer transportbanden in de voedselindustrie en de autobranche. Door het groeiend aantal orders is Meldon enkele ja-

ren geleden overgestapt van drie ploegen naar een volcontinu bezetting met vijf ploegen.

'Vijfploegendiensten zijn er in vele varianten en de onregelmatigheid kan het leefwerkritme fors belasten, vooral het privéleven van werknemers,' vertelt Ron Puijn. 'De or van Meldon moest advies uitbrengen. De or besloot eerst onder de werknemers een enquête te houden. De cruciale vraag was naar welk rooster de voorkeur uitging om fysieke en psychosociale effecten van onregelmatigheid tot een minimum te beperken. Vervolgens is gekozen voor een rooster dat ook volgens wetenschappelijk onderzoek het minst belastend is: twee vroege diensten (6 uur 's ochtends beginnen), dan twee diensten op de dag (14 uur beginnen) en twee nachtdiensten, gevolgd door vier dagen vrij. Werknemers van 55 jaar en ouder zijn vrijgesteld van nachtdiensten.' Marco Reijnen: 'Hoewel ik er wel geregeld mijn weekendje op de camping voor moet inleveren, is dit rooster uiteindelijk beter te verteren dan het drieploegenstelsel van vroeger.'

Zo is de werkvloer ook direct betrokken bij de vervanging van de installatie op de zogeheten componeerafdeling, waar Meldon uit poeders granulaatkorrels maakt. 'De grondstoffenproductie,' aldus Puijn, 'gaat gepaard met stofvorming en een klein explosiegevaar, maar ook met ongemakkelijke, ergonomisch onverantwoorde werkhoudingen bij onder meer het schoonmaken van de machine. Arbotechnisch is de installatie verouderd. Voor 2017 staat daarom een investering van circa vier ton op stapel voor een installatie die werkt volgens de laatste stand der techniek. Werknemers hebben bij de aanschaf een belangrijke stem in de gebruiksvriendelijkheid van de installatie.'

Audits inspectie

Dat de or en de VGWM-commissie de laatste twee jaren een ontwikkeling doormaken naar 'een pro-actieve club', doet de or-voorzitter deugd. 'Er heeft er een omslag plaatsgevonden, onder meer naar aanleiding van audits door de Inspectie SZW en waarschuwingen over het ontbreken van grondstof-

Vnr: Ron Puijn, Willem Linschoten en Marco Reijnen

fenregistratie en overschrijding van grenswaarden in dampen die vrijkwamen bij het mengen van pigmenten. De or is zich bewust geworden van arbo- en gezondheidsrisico's. We hebben meer druk gezet op het management en ook door gesprekken met de Inspectie SZW is de werkgever ertoe overgegaan achterstallig arbo-onderhoud weg te werken.'

Wil de or van Meldon bij de verdere verbetering van werkomstandigheden de vinger kritisch aan de pols kunnen houden, dan moet hij ook inzage hebben in de verbeteracties die voortkomen uit de Risico-inventarisatie & Evaluatie.

Deze RI&E moet ook de oplossingen en brancheafspraken bevatten uit de arbocatalogus van de kunststof- en rubberindustrie. Per processtap wordt aangegeven welke risico's van belang zijn en welke voor gezondheid risicovolle stoffen vervangen kunnen worden. Ook geef de arbocatalogus aan welke stoffen alleen in gesloten systemen gebruikt mogen worden. Grondstoffen waarvan het vermoeden bestaat dat ze carcinogeen zijn, mogen niet meer gebruikt worden.

Puijn: 'Aan de ene kant beschikt de or wel over de uitkomsten van de RI&E, maar de lijst van verbeteracties die de basis vormen voor een voortvarend plan van aanpak moe-

ten we nog ter inzage krijgen. Wel vreemd natuurlijk, want de or hoort van meet af aan mee te praten over het plan van aanpak voor arbeidsomstandigheden. Het is gewoon een recht conform de WOR. De lijst met verbeteracties zit in het systeem van de manager die bij Meldon belast is met kwaliteit-, arbo en milieu, maar heeft de or nog steeds niet bereikt. De overlegbestuurder hebben we met nadruk gevraagd deze lijst met verbeteracties aan de or te overhandigen, zodat we ingezette lijn naar gezond en veilig werken kunnen doortrekken.'

Preventiemedewerker

De Abowet bepaalt dat de werkgever werknemers zoveel mogelijk moet ondersteunen bij het signaleren en voorkomen van gevaarlijke situaties. Daarvoor is er de preventiemedewerker, die over volgens de wet over 'voldoende deskundigheid' moet beschikken en moet meewerken aan het opstellen van een RI&E. De preventiemedewerker dient ook de or gevraagd en ongevraagd te adviseren. Afhankelijk van de uitkomsten van de RI&E kan de functie van preventiemedewerker fulltime, parttime of door meerdere personen worden ingevuld. De omvang en ernst van

de risico's zijn bepalend. De or heeft nu alleen invloed op het takenpakket van de preventiemedewerker. Maar dit verandert door een wijziging van de Arbowet die op 1 juli 2017 van kracht wordt. Vanaf die datum heeft de or ook instemmingsrecht op de persoon (personen) die preventiemedewerker wordt (worden) en diens taken.

'Doordat de preventiemedewerker een sterkere rol krijgt, neemt ook de medeverantwoordelijkheid van de or op arbogebied toe,' aldus or-voorzitter Ron Puijn. Hij is blij met de wijziging van de Arbowet. 'Bovendien krijgt de bedrijfsarts door de wijziging van de Arbowet meer ruimte voor overleg met de or. Ook alle arbodeskundigen

krijgen het recht met de or te overleggen. Voor de Inspectie SZW komen er ruimere sanctiemogelijkheden en moeten afspraken over de arbodienstverlening worden vastgelegd in een basiscontract arbodienstverlening.

Werknemers durven elkaar nu aan te spreken op gedrag.

Puijn resumeert: 'Het feit dat de medezeggenschap meer invloed op preventieve acties voor veiligheid en betere arbeidsomstandigheden, zorgt voor meer draagvlak en kwalitatief betere besluiten.'